

สำนักศิลปากรที่ ๑๓ สงขลา กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม

รายละเอียดประกอบการขอตั้งงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๙

แผนงาน : การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

หมวด : งบรายจ่ายอื่น

กิจกรรมที่ ๔ การศึกษาและรวบรวมองค์ความรู้ทางโบราณคดีที่เกี่ยวข้องในศาสนาอิสลามในพื้นที่
จังหวัดชายแดนภาคใต้

งบประมาณ ๘๐๐,๐๐๐.- บาท (แปดแสนบาทถ้วน)

๑. หลักการและเหตุผล

จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส สงขลา และสตูล เป็นจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย ที่มีอาณาเขตติดต่อกับรัฐทางตอนเหนือของประเทศมาเลเซีย โดยมีทิวเขาสันกาลาคีรี เป็นทิวเขากั้นพรมแดนระหว่างสองประเทศ ด้วยสภาพภูมิประเทศของภาคใต้ตอนล่างที่มีพื้นที่อุดมสมบูรณ์ และตั้งอยู่ในบริเวณที่อยู่ในกระแสวัฒนธรรมการอพยพเคลื่อนย้ายของกลุ่มชนกลุ่มต่างๆ จึงพบร่องรอยหลักฐานทางโบราณคดีและประวัติศาสตร์อยู่จำนวนมาก

ตั้งแต่อดีตที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน คาบสมุทรมาเลย์ซึ่งรวมถึงภาคใต้ตอนล่างของประเทศไทยจึงเป็นจุดสนใจสำหรับการศึกษาพัฒนาการทางวัฒนธรรมที่สำคัญแห่งหนึ่งของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยมีการศึกษาวิจัยทางโบราณคดีมาเป็นเวลานานตั้งแต่ราวกลางพุทธศตวรรษที่ ๒๕ ในระยะแรกเริ่มของงานโบราณคดีในพื้นที่ห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ มักจะมุ่งเน้นศึกษาเกี่ยวกับชุมชนโบราณหรือเมืองโบราณต่างๆ ที่ปรากฏอยู่ในเอกสารโบราณต่างๆ เช่นเมืองโบราณสทิงพระ จังหวัดสงขลา หรือเมืองโบราณยะรัง จังหวัดปัตตานี โดยการสำรวจและศึกษาค้นคว้าชุมชนโบราณหรือเมืองโบราณในระยะแรก เป็นการศึกษาโดยนักวิชาการตะวันตก ต่อมาในช่วงระหว่างปี พ.ศ.๒๕๒๐ – ปัจจุบัน ก็ได้มีนักวิชาการชาวไทยได้ดำเนินงานทางโบราณคดีในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่างสืบต่อมาจนถึงปัจจุบัน

ในช่วงเวลาที่ผ่านมา กรมศิลปากรในฐานะหน่วยงานภาครัฐที่มีภารกิจในการดูแลรักษามรดกทางวัฒนธรรม ได้มีการดำเนินงานทางโบราณคดีในพื้นที่ห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้มาได้อย่างต่อเนื่อง และเกิดโครงการทางโบราณคดีในพื้นที่ห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นรูปธรรมหลายโครงการ เช่น โครงการขุดแต่งและบูรณะโบราณสถานเมืองโบราณยะรัง จังหวัดปัตตานี โครงการการศึกษาการเริ่มต้นและพัฒนาการทางประวัติศาสตร์โบราณคดีเมืองสงขลาเก่า จังหวัดสงขลา โครงการสำรวจศึกษาค้นคว้าการตั้งถิ่นฐานสมัยแรกเริ่มประวัติศาสตร์และประวัติศาสตร์ลุ่มน้ำปัตตานี-สายบุรี และโครงการวิจัยรูปแบบการตั้งถิ่นฐานและการดำรงชีวิตของชุมชนสมัยก่อนประวัติศาสตร์และแรกเริ่มประวัติศาสตร์ ในพื้นที่จังหวัดสงขลา และสตูล เป็นต้น

จากการศึกษาที่ผ่านมา ได้พบหลักฐานทางโบราณคดีจำนวนมากที่มีประโยชน์ต่อการศึกษาทางโบราณคดีทั้งในระดับประเทศ ระดับภูมิภาคและระดับโลก และพบหลักฐานทางโบราณคดีที่สะท้อนให้เห็นพัฒนาการทางวัฒนธรรมของชุมชนในพื้นที่ตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์ถึงยุคประวัติศาสตร์ที่สะท้อนให้เห็นถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่มีอยู่ในพื้นที่อย่างชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งมรดกวัฒนธรรมเนื่องในศาสนาอิสลามนั้น ปรากฏหลักฐานที่เป็นร่องรอยมรดกทางวัฒนธรรมทั้งโบราณสถานและโบราณวัตถุอยู่เป็นจำนวนมาก

ดินแดนประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่ได้มีการนับถือศาสนาอิสลามมาเป็นเวลานาน โดยอิทธิพลของศาสนาอิสลามได้ปรากฏเด่นชัดในดินแดนประเทศไทยประมาณพุทธศตวรรษที่ ๑๗ -๑๘ เป็นต้นมา โดยการติดต่อค้าขายกับพ่อค้าชาวมุสลิมเป็นสิ่งสำคัญ ทำให้ศาสนาอิสลามได้แผ่ขยายและรุ่งเรืองมาจนกระทั่งปัจจุบัน พื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ของประเทศไทยนับเป็นพื้นที่แห่งหนึ่งในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่วัฒนธรรมอิสลามได้ฝังรากลึกและมีบทบาทสำคัญต่อสังคมมาจนถึงปัจจุบัน คำสอนของศาสนาอิสลามเปรียบเสมือนกฎเกณฑ์และแนวทางที่ครอบคลุมพฤติกรรมของมุสลิมในทุกๆ ด้าน ทั้งในเรื่องของเศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง สังคม ทำให้เกิดมรดกทางวัฒนธรรมที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของมุสลิม

อย่างไรก็ตาม การศึกษาทางโบราณคดีของกรมศิลปากรที่ผ่านมายังไม่ได้มีการศึกษารวบรวมหลักฐานทางโบราณคดีที่เกี่ยวข้องในศาสนาอิสลามไว้อย่างเป็นรูปธรรมแต่อย่างใด กิจกรรม "การศึกษาและรวบรวมองค์ความรู้ทางโบราณคดีที่เกี่ยวข้องในศาสนาอิสลามในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้" จึงเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการศึกษาและรวบรวมองค์ความรู้ร่องรอยมรดกทางวัฒนธรรมอิสลามไว้เป็นรูปธรรม เพื่อเผยแพร่สู่สาธารณชนสำหรับใช้ประโยชน์ในการดำรงอยู่ของสังคมพหุวัฒนธรรมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างสันติสุขต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อศึกษาและรวบรวมองค์ความรู้ทางโบราณคดีที่เกี่ยวข้องในศาสนาอิสลามในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

๒.๒ เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ทางโบราณคดีที่เกี่ยวข้องในศาสนาอิสลามในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

๓. เป้าหมาย/กิจกรรม

๓.๑ กิจกรรมการสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามองค์ความรู้ทางโบราณคดีที่เกี่ยวข้องในศาสนาอิสลามในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

๓.๒ กิจกรรมการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำรายงานผลการศึกษาในเบื้องต้น เพื่อใช้สำหรับการจัดพิมพ์หนังสือและสื่อมัลติมีเดียต่อไป

๔. วิธีดำเนินการ โดยสำนักศิลปากรที่ ๑๓ สงขลา กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรมดังนี้

สำนักศิลปากรที่ ๑๓ สงขลา กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม มีที่ปรึกษาซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ/เชี่ยวชาญทางด้านมรดกศิลปวัฒนธรรมอิสลามทั้งจากหน่วยงานในและภายนอกกระทรวงวัฒนธรรม สถาบันการศึกษาและภาคเอกชน โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

๑. กิจกรรมการสำรวจและรวบรวมข้อมูลภาคสนาม
๒. กิจกรรมการตรวจสอบ และวิเคราะห์ข้อมูล
๓. กิจกรรมการจัดระบบข้อมูลองค์ความรู้ในรูปของรายงานผลการศึกษาเบื้องต้น

๕. ระยะเวลาในการดำเนินการ

๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ - ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙

๖. สถานที่ดำเนินการ

พื้นที่ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ (สงขลา ปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสตูล)

๗. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

สำนักศิลปากรที่ ๑๓ สงขลา

๘. งบประมาณ เป็นเงิน ๘๐๐,๐๐๐.- บาท (แปดแสนบาทถ้วน)

๘.๑ ค่าใช้สอย เป็นเงิน ^{๖๕๓,๑๐๐} ๖๓๖,๙๐๐.- บาท

๑. ค่าจ้างเหมานักวิชาการวัฒนธรรมวุฒิปริญญาตรี เพื่อร่วมเก็บข้อมูลภาคสนาม และรวบรวมหลักฐานทางโบราณคดี พร้อมทั้งจัดทำรายละเอียดข้อมูลและวิเคราะห์ จำนวน ๑ อัตรา เดือนละ ๑๕,๐๐๐.- บาท จำนวน ๑๐ เดือน เป็นเงิน ๑๕๐,๐๐๐.- บาท
๒. ค่าเบี้ยเลี้ยง จำนวน ๗ คนๆ ละ ๖๐ วันๆ ละ ๒๔๐.- บาท เป็นเงิน ๑๐๐,๘๐๐.- บาท
๓. ค่าเบี้ยเลี้ยง จำนวน ๓ คนๆ ๑๐ วันๆ ละ ๒๗๐.- บาท เป็นเงิน ๘,๑๐๐.- บาท
๔. ค่าที่พัก จำนวน ๗ คน ๆ ละ ๑,๒๐๐.- บาท ปฏิบัติงาน ๓๐ วัน เป็นเงิน ๒๕๒,๐๐๐.- บาท

๕. ค่าพาหนะสำหรับที่ปรึกษาโครงการฯ (ค่าเครื่องบินและรถยนต์) จำนวน ๓ คนๆ ละ ๘,๐๐๐.-บาท เป็นเงิน ๒๔,๐๐๐.-บาท
๖. ค่าจ้างเหมาคนนำทางเพื่อเก็บข้อมูลภาคสนามฯ จำนวน ๓ คน วันละ ๓๐๐.- บาท จำนวน ๖๐ วัน เป็นเงิน ๕๔,๐๐๐.-บาท
๗. ค่าจ้างเหมาเขียนแบบและลายเส้นหลักฐานทางโบราณคดี ขนาด A ๒ จำนวน ๕๐ แผ่นๆ ละ ๑,๐๐๐.- บาท เป็นเงิน ๕๐,๐๐๐.-บาท
๘. ค่าจ้างเหมาถ่ายเอกสารพร้อมเข้าเล่มรายงานการศึกษาฯ จำนวน ๓๐ เล่มๆ ละ ๕๐๐.-บาท เป็นเงิน ๑๕,๐๐๐.-บาท

๘.๒ ค่าวัสดุ และอื่นๆ เป็นเงิน ๑๖๓,๐๐๐.-บาท

๑. ค่าวัสดุสำนักงาน	เป็นเงิน	๓๐,๐๐๐.- บาท
๒. ค่าวัสดุโฆษณาและเผยแพร่	เป็นเงิน	๒๐,๐๐๐.- บาท
๓. ค่าวัสดุน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น	เป็นเงิน	๕๐,๐๐๐.- บาท
๔. วัสดุงานบ้านงานครัว (ถุงพลาสติก ไม้กวาด ฯลฯ)	เป็นเงิน	๕,๐๐๐.- บาท
๕. วัสดุยานพาหนะและขนส่ง	เป็นเงิน	๒๐,๐๐๐.- บาท
๖. วัสดุคอมพิวเตอร์	เป็นเงิน	๑๐,๐๐๐.- บาท
๗. วัสดุหนังสือและเอกสารวิชาการ	เป็นเงิน	๑๑,๐๐๐.- บาท

- หมายเหตุ ๑. ขอถัวจ่ายทุกรายการ
๒. รายการบางรายการอาจมีการเปลี่ยนแปลง

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ทำให้ทราบข้อมูลองค์ความรู้ทางโบราณคดีที่เกี่ยวข้องในศาสนาอิสลามในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เพิ่มมากขึ้น
๒. สามารถนำองค์ความรู้ที่ได้มาใช้ในการสร้างจิตสำนึกให้กับชุมชนเพื่อการตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของมรดกทางศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ
๓. สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยมาใช้ในการเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการและการบริหารจัดการทรัพยากรศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์กับท้องถิ่นโดยรวมต่อไป

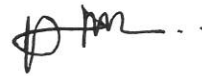
๑๐. ผู้เสนอโครงการ

(นางศิริพร สังข์หิรัญ)

นักโบราณคดีชำนาญการ

๑๑. ผู้ให้ความเห็นชอบและอนุมัติโครงการ

(นายสุวิทย์ ชัยมงคล)

ผู้อำนวยการสำนักศิลปากรที่ ๑๓ สงขลา